

Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit
Ministerie van Landbouw, Visserij,
Voedselzekerheid en Natuur

Jaarverslag 2024 NVWA-IOD

Inlichtingen- en Opsporingsdienst van de NVWA

Inhoud

Voorwoord	3
1 Inleiding	4
2 Jaarresultaten	5
2.1 Opsporing	5
2.2 Fraude Expertise Knooppunt	6
2.3 Team Criminele Inlichtingen	6
2.4 Intelligence	7
2.5 Analyse	7
2.6 Bestuurlijke signaleringen	8
2.7 Afpakken	8
2.8 Media en persbeleid	9
3 Thema's en prioriteiten	10
3.1 Voedselveiligheid	10
3.2 Natuur en Milieu	10
3.3 Dierenwelzijn	11
3.4 Attracties- en speeltoestellen	11
4 Afdoeningen Functioneel Parket	12
4.1 Algemeen	12
4.2 Prioriteiten van het College van procureurs-generaal	12
4.3 Resultaten	13

Voorwoord

Met gepaste trots bied ik u het jaarverslag van de NVWA-IOD aan. Inmiddels mag ik mezelf 2 jaar directeur noemen van de NVWA-IOD. Als opsporingsdienst van de NVWA maken wij een vuist tegen ernstige, vaak keten-gerelateerde, grensoverschrijdende fraude en criminaliteit die de gezondheid van mens, dier en natuur in gevaar brengt.

De domeinen waar de NVWA-IOD strafrechtelijk op handhaaft staan (volop) in de publieke belangstelling. Er is aandacht voor de schadelijkheid van gewasbeschermingsmiddelen, de kwaliteit van ons oppervlaktewater en de veiligheid van ons voedsel. Voor ons ligt hier een grote verantwoordelijkheid om als opsporingsdienst de uitwassen op deze domeinen te bestrijden. Om dit te bereiken, werken we veel samen met andere organisatieonderdelen binnen de NVWA.

Elke dag werken we binnen de NVWA met gedreven collega's die enorm betrokken zijn en veel kennis en ervaring over de materie hebben. Bij veel collega's liggen de belangen die we beschermen nauw aan het hart.

In 2024 heeft de NVWA-IOD de meeste jaardoelstellingen gehaald. We hebben 19 opsporingsonderzoeken afgerond en ingediend bij het Functioneel Parket die over de onderzoeken een vervolgingsbeslissing zal nemen. We hebben verschillende mooie strategische producten afgeleverd en we hebben opnieuw stappen gezet in wat we de opsporingsestafette noemen; het toewerken van 'signaal' naar 'verbaal' en zorgen dat alle estafettestokjes binnen onze dienst goed worden overgedragen. Ook binnen de eigen organisatie van de NVWA werkten we hard aan onze zichtbaarheid, met als doel om fraude en criminaliteit zo effectief mogelijk samen aan te pakken. Dit hebben we bereikt in een jaar met ook zeker uitdagingen voor onze dienst, zoals het moeten herprioriteren, inwerken van nieuwe collega's en de uitdagingen omtrent verschoningsrecht.

Als opsporingsdienst is het belangrijk dat we scherp prioriteren binnen onze technische en professionele mogelijkheden en bandbreedte, en de juiste accenten leggen. Dat vergt de nodige inspanning en flexibiliteit van de medewerkers en de dienst. En dan kijk ik ook naar het nijpende capaciteitstekort in de gehele strafrechtsketen. De realiteit is dat niet al onze zaken door de rechtbank behandeld kunnen worden en dat de lange doorlooptijden bij de rechter geregeld leiden tot strafvermindering. Maar daar moeten we ons niet blind op staren. We proberen zo breed mogelijk te kijken en we wegen de inzet van schaarse capaciteit nauwkeurig af. Dat hoeft niet altijd een gang naar de rechter te zijn, effect kan ook bereikt worden met effectieve en gerichte handhavingscommunicatie of een slimme toepassing van alternatieve interventies.

De ontwikkeling van de JUSTIA-tool is hierin een belangrijke stap. Justia is een online-database voor professionals in het proces van opsporing en vervolging met meer dan 300 interventies zowel uit het Strafrecht als van publieke en private partijen. De tool geeft overzicht, inzicht en handelingsperspectief en is daarmee een praktisch hulpmiddel voor de uitvoeringspraktijk bij het maken van keuzes en de inzet van interventies in strafzaken. Zo delen we steeds vaker informatie met ketenpartners zoals bijvoorbeeld de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland waardoor onterecht uitgekeerde subsidies door fraude kunnen worden teruggevorderd.

Verder werken we nauw samen met de andere opsporingsdiensten in het Platform Bijzondere Opsporingsdiensten en blijven we elkaar voeden met de nieuwste ontwikkelingen uit opsporingsland. We lopen tegen dezelfde uitdagingen aan als het gaat om bijvoorbeeld opleiden of het digitale landschap en we kunnen het ons niet permitteren om vanaf een eilandje af te wachten. Ik zie een toekomst waarin we nóg nauwer samenwerken; niet alleen op

strategische thema's maar ook op operationeel niveau, waar we bijvoorbeeld frequenter met combi-teams kunnen werken om waardevolle expertises beter te bundelen.

Als opsporingsdienst willen we een grote en zichtbare impact maken in de maatschappij. Met een uitgebalanceerd handhavings-instrumentarium, waar zowel aandacht is voor grote en complexe opsporingsonderzoeken als voor korte klappen en gerichte alternatieve interventies. Dat is een NVWA-IOD waar ik voor sta en daar gaan we ook in 2025 weer hard aan werken om dit waar te maken.

Irma Kamst-Duteweerd

Directeur Inlichtingen- en Opsporingsdienst van de NVWA

1 Inleiding

De Inlichtingen- en Opsporingsdienst van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA-IOD) is de researchedienst van de NVWA en doet strafrechtelijk onderzoek naar ernstige, vaak keten-gerelateerde en grensoverschrijdende, fraude en andere criminaliteit die een gevaar vormt voor de publieke belangen waar de NVWA toezicht op houdt. Zij doet dat onder gezag van het Functioneel Parket (FP) van het Openbaar Ministerie (OM).

De NVWA-IOD is organisatorisch geplaatst binnen de toezichthouder, dit borgt de inhoudelijke deskundigheid en kennis. Daarnaast zorgt dit voor de effectieve inzet van de bijzondere opsporingsexpertise bij de integrale handhaving en naleving op de beleidsterreinen van de NVWA.

In beginsel acteert de NVWA-IOD op de NVWA-domeinen: Bijzondere eet- en drinkwaren, Industriële productie, Dierlijke bijproducten, Diervoeder, Vleesketen en voedselveiligheid, Diergeneesmiddelen, Levende dieren en diergezondheid, Dierenwelzijn, Meststoffen, Gewasbescherming, Duurzaamheid Vis, Natuur, Fytosanitair, Productveiligheid en fraude met subsidies. De domeinen vallen onder de verschillende [publieke belangen](#) waar de NVWA toezicht op houdt.

Het FP is een specialistisch landelijk opererend onderdeel van het OM, dat zich richt op de bestrijding van fraude op de domeinen van de bijzondere opsporingsdiensten (BOD), waaronder milieucriminaliteit en de afwikkeling van complexe ontnemingszaken. Het FP is verantwoordelijk voor de keuze en inzet van strafrechtelijke opsporingsbevoegdheden door de NVWA-IOD tijdens een onderzoek en voor de vervolging in strafzaken waarin een BOD het opsporingsonderzoek heeft verricht. Het FP selecteert samen met de opsporingsdiensten de meest relevante zaken voor de strafrechtelijke aanpak.

Ook de buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's) van de NVWA vallen onder gezag van het FP. Het FP maakt afspraken op domeinniveau met de NVWA over inzet van strafrecht door de boa's. Deze zijn te vinden in het handhavingsarrangement. In hoofdstuk 4 van dit jaarverslag beschrijft het FP daarom niet alleen zijn prestatieafspraken met de NVWA-IOD, maar ook de afdoening van de processen-verbaal (pv) van de boa's van de NVWA.

De NVWA-IOD werkt inhoudelijk onder meer samen met NVWA-Inspectie, de opsporingsdiensten van de Inspectie Leefomgeving en Transport, Nederlandse Arbeidsinspectie en de FIOD, de politie, Douane en omgevingsdiensten. Daarnaast is de NVWA-IOD onderdeel van het Platform Bijzondere Opsporingsdiensten. Dit is een samenwerkingsverband waar naast de BOD-en ook de politie, de Koninklijke Marechaussee, de Rijksrecherche en het Ministerie van Justitie en Veiligheid zijn aangesloten.

De bijzondere opsporingsdiensten werken ook in internationaal verband. De NVWA-IOD verricht strafrechtelijke onderzoeken in opdracht van het Europese Openbaar Ministerie (EOM) en neemt deel aan internationale platforms, zoals het Europees multidisciplinair platform tegen criminele bedreigingen (EMPACT). De NVWA-IOD beschikt over een Europol Liaison Officer, als onderdeel van Dutch-Desk van het landelijk Internationaal Rechtshulp Centrum (LIRC). Het LIRC heeft toegang tot alle Europese systemen (Europol) voor het beantwoorden en uitvragen van politieke rechtshulp.

Handhavingsarrangement

Jaarlijks stellen de bijzondere opsporingsdiensten op grond van artikel 11 Wet op de bijzondere opsporingsdiensten, namens de betrokken bewindspersoon en het College van procureurs-generaal, een handhavingsarrangement op waarin de wederzijdse afspraken over de inzet van strafrecht en de afhandeling van opsporingsonderzoeken vastgesteld worden. In het handhavingsarrangement staan ook de jaarlijkse prioriteiten beschreven die gezamenlijk worden bepaald met het Functioneel Parket, de NVWA-IOD, en de ministeries van LVVN en VWS.

Met dit verslag wordt jaarlijks gerapporteerd over de verwezenlijking van de afspraken uit het handhavingsarrangement. De Staatssecretaris van LVVN zendt het jaarverslag namens de minister na vaststelling ervan aan de Staten-Generaal, zoals beschreven in artikel 11 lid 3 Wet op de bijzondere opsporingsdiensten.

Leeswijzer

In dit jaarverslag 2024 worden de volgende thema's behandeld:

- Resultaten
- Geprioriteerde thema's
- Afdoeningen door het Functioneel Parket

2 Jaarresultaten

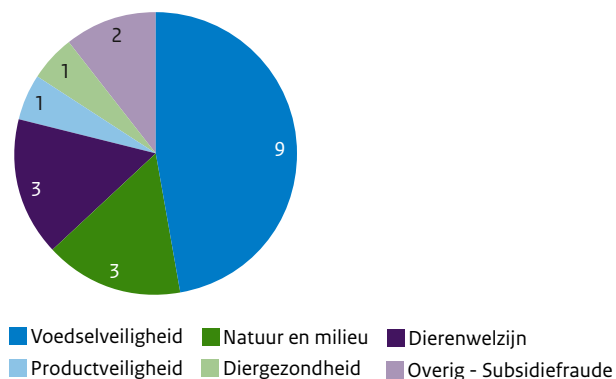
In het jaarplan van de NVWA zijn de doelstellingen voor de NVWA-IOD vastgelegd in jaarplanresultaten. De NVWA-IOD heeft circa 170 formatieplaatsen. Daarmee worden fraudesignalen opgewerkt naar opsporingsonderzoeken, analyses gemaakt en onderzoeken uitgevoerd. De beoogde jaarplanresultaten zijn onderdeel van de afspraken zoals opgenomen in het handhavingsarrangement van 2024. In deze paragraaf worden deze resultaatafspraken verantwoord. Deze zijn geclusterd in opsporing (§2.1), Fraude Expertise Knooppunt (§2.2), criminele inlichtingen (§2.3), intelligence (§2.4), analyse (§2.5), bestuurlijke signaleringen (§2.6), afpakken (§2.7) en media en persbeleid (§2.8).

2.1 Opsporing

Sinds 2023 ligt de doelstelling van het aantal bij het Functioneel Parket ingeleverde onderzoeken op 17-23 per jaar. In 2023 zijn er 18 onderzoeken ingeleverd. Dit aantal is inclusief onderzoeken in opdracht van het Europees Openbaar Ministerie. In 2024 zijn 19 onderzoeken ingeleverd, waarmee de doelstelling is behaald. Onder deze 19 onderzoeken vallen 2 EOM-onderzoeken en een verzoek om overdracht strafvervolgung (OVS). Bij een OVS neemt de NVWA-IOD op verzoek een (deel van een) zaak over van een ander EU-land.

Naast de 19 opsporingsonderzoeken zijn in 2024 ook 5 rechtshulpverzoeken afgerond. Deze verzoeken omvatten het verlenen van bijstand aan een buitenlands onderzoek door bijvoorbeeld een Nederlandse getuige te horen.

Figuur 1: Verdeling onderzoeken over de publieke belangen

Sturing op onderzoeken

In 2024 is verder gewerkt aan het verbeteren van de sturing op afdoeningen, doorlooptijden en de impact van onze zaken. Om deze ontwikkeling te bevorderen is een dashboard ontwikkeld om beter zicht te krijgen op deze facetten. Dit dashboard is inmiddels volledig operationeel. Daardoor heeft het management meer sturingsinformatie en kan bijvoorbeeld beter sturen op doorlooptijden van onderzoeken.

Verschoningsrecht

Door de ontwikkelingen omtrent het verschoningsrecht zag de opsporing zich afgelopen jaren steeds meer geconfronteerd met vraagstukken over verschoningsrecht. De vraag of bepaalde informatie wel of niet onder het verschoningsrecht valt, en de wijze waarop mogelijke geheimhoudersgegevens uit data moet worden gefilterd en verwijderd was een terugkerend vraagstuk. Inmiddels is naar aanleiding van een uitspraak van de Hoge Raad duidelijk dat in bepaalde gevallen de filtering moet worden verricht door of onder verantwoordelijkheid van de rechtercommissaris.

Hierdoor kunnen de betreffende onderzoeken langer duren. Er is daarom een 'landelijke aanwijzing verschoningsgerechtigd materiaal' in voorbereiding met een centrale rol voor de rechter-commissaris om grip te krijgen op dit vraagstuk. Dit zal naar verwachting flinke impact hebben op de doorlooptijd van onderzoeken.

2.2 Fraude Expertise Knooppunt

De Inspectie van de NVWA en de NVWA-IOD werken samen in het Fraude Expertise Knooppunt (FEK). Het FEK is ontstaan vanuit de behoefte om in een qua zwaarte en omvang tussencategorie van boa-zaken, advies en expertise van de IOD in te zetten. De FEKzaken worden onder verantwoordelijkheid van de NVWA-Inspectie of toezicht uitgevoerd en betreffen veelal wat kleinere, strafrechtelijke onderzoeken met hulp van expertise vanuit de NVWA-IOD. De NVWA-IOD levert bijvoorbeeld ondersteuning bij het inzetten van specifieke strafrechtelijke bevoegdheden en het afpakken van crimineel vermogen.

Gepland was dat de NVWA-IOD in 2024 bij zou dragen aan circa 15 op te starten en 15 in te leveren FEK-zaken. In 2024 is van 10 FEK-zaken het proces-verbaal ingediend bij het Functioneel Parket. Daarnaast zijn er 11 nieuwe FEK-zaken in uitvoering genomen. De lagere cijfers zijn te verklaren door personele onderbezetting binnen het FEK.

2.3 Team Criminele Inlichtingen

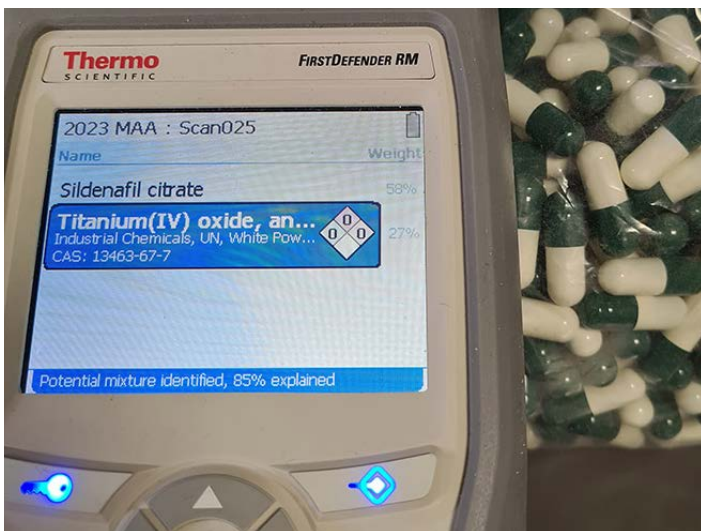
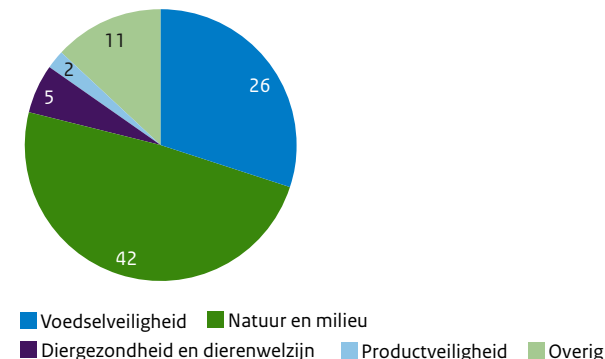
Het Team Criminele Inlichtingen (TCI) maakt processen-verbaal op en/of levert risicosignalen. Deze processen-verbaal zijn primair initiërend voor, dan wel ondersteunend aan, de opsporings-onderzoeken binnen de NVWA-IOD en de NVWA-Inspectie.

In 2024 heeft TCI 86 processen-verbaal (pv's) verstrekt. Dit aantal is over de jaren vrij constant, vorig jaar ging het om 81 processen-verbaal. Deze pv's kunnen verstrekkingen aan Intelligence van de NVWA-IOD betreffen om een onderzoek op te starten of om een op te bouwen dossier aan te vullen. Deze pv's kunnen ook informatie toevoegen aan lopende strafrechtelijke onderzoeken of verstrekt worden aan de NVWA-Inspectie om aldaar een onderzoek te starten.

Daarnaast heeft TCI in 2024 2 risicosignalen verstrekt. Risicosignalen bevatten informatie die niet direct op een natuurlijke persoon of een rechtspersoon zien. Zoals specifieke informatie over een sector die minder goed bekend is binnen de NVWA. Deze risicosignalen worden binnen de NVWA gedeeld.

De samenwerkingsvormen tussen TCI van de NVWA-IOD en de TCI's van de andere bijzondere opsporingsdiensten in Nederland zijn in 2024 opnieuw versterkt. Zo bestaan verschillende overleg-structuren met andere TCI's en wordt bijvoorbeeld tezamen een nieuw ICT-systeem, dat meer mogelijkheden biedt, verkend.

Figuur 2: Verdeling van TCI-verstrekkingen over publieke belangen

Overdracht strafvervolgning potentie verhogende middelen

In 2024 heeft de NVWA-IOD 1 overdracht van strafvervolgning afgerond. Dit betrof een verzoek uit Duitsland om een nieuw onderzoek te starten naar de illegale handel in potentie-verhogende middelen. Tijdens een actiedag zijn naast potentie-verhogende middelen ook harddrugs, geld en goud gevonden. De potentie-verhogende middelen en de harddrugs zijn onttrokken aan het verkeer en vernietigd, het geld en goud is in beslag genomen. Tijdens dit onderzoek heeft de NVWA-IOD samengewerkt met NVWA-Inspectie, de FIOD, politie en de Douane.

2.4 Intelligence

Middels het domeingericht inwinnen (DGI) zijn de NVWA-domeinen over de twee teams Intelligence in portefeuilles verdeeld over informatierechercheurs en analisten en wordt doorlopend informatie verzameld op alle domeinen.

Het gaat hierbij om het verzamelen en verder brengen van concrete (fraude)signalen waarvoor de informatierechercheurs primair aan de lat staan. Omdat de NVWA-IOD werkt aan het opsporen van ‘haalcriminaliteit’, *criminaliteit waarvan doorgaans geen aangifte wordt gedaan*, is een Team Intelligence dat zelf informatie verzamelt van cruciaal belang. De verbinding tussen Intelligence en toezicht is daarbij onmisbaar als ogen en oren in het werkveld op de domeinen.

De NVWA heeft haar taken verdeeld over verschillende domeinen. De werkzaamheden van een informatierechercheur op deze domeinen bestaan in de eerste plaats uit het opwerken van binnengekomen signalen tot preweegdocumenten. In een preweegdocument staat kort gezegd welke strafbare feiten er lijken te zijn en welke verdachten kunnen worden onderzocht; het document dient als basis voor het starten van een opsporingsonderzoek. In 2024 heeft het Team Intelligence 19 preweegdocumenten aangeleverd ter besluitvorming. Deze zijn allemaal door de NVWA-IOD in uitvoering genomen en als opsporingsonderzoek opgestart. Overigens is het niet zo dat deze 19 preweegdocumenten ook precies de 19 ingeleverde onderzoeken betreffen. Onderzoeken van de IOD hebben doorgaans een lange doorlooptijd van vele maanden tot soms een paar jaar vanwege de complexiteit van de materie. Het aantal aangeleverde preweegdocumenten is de afgelopen jaren vrij constant, in 2023 zijn er 20 preweegdocumenten aangeleverd.

Naast het verzamelen en verder brengen van concrete (fraude) signalen wordt in het team Intelligence ook meer verdiepende informatie over de verschillende domeinen verzameld.

Denk aan de aard en omvang van fraude, regelgeving, de manier waarop fraude wordt gepleegd en specifieke risicogroepen. Hiervoor staan met name de intelligence analisten aan de lat. Deze inzichten worden verwerkt in domeinbeelden, die door de analisten van de teams Intelligence worden opgesteld en jaarlijks worden geactualiseerd.

Stopgesprekken

Naast het opstellen van preweegdocumenten verrichten informatierechercheurs ook andere werkzaamheden. Een goed voorbeeld hiervan is een stopgesprek. Sommige (fraude)signalen lenen zich niet direct voor de inzet van het strafrecht. Desalniettemin willen we als opsporingsdienst in dit soort gevallen een positieve gedragsverandering bewerkstelligen. Daarom worden de betreffende personen of ondernemingen in dit soort gevallen geconfronteerd met hun handelen met een onverwachts bezoek van de NVWA-IOD en voeren wij een stopgesprek. Indien zij niet stoppen met het (al dan niet bewust) overtreden van wet- en regelgeving, dan kunnen alsnog strafrechtelijke stappen worden ondernomen is dan de boodschap. In 2024 heeft de NVWA-IOD meerdere van dit soort stopgesprekken gevoerd.

Daarnaast wordt door intelligence analisten ingezoomd op specifieke onderwerpen binnen domeinen. Hierbij worden data-analyse en inzichten uit sociale netwerkanalyses gecombineerd met informatie van bijvoorbeeld inspecteurs om beter zicht te krijgen op het netwerk rond (actoren in) signalen. Dit stelt de NVWA-IOD en het OM beter in staat om onderbouwde keuzes te maken voor de inzet van strafrecht en de mogelijke inzet van alternatieve interventies, zoals handhavingscommunicatie of het laten intrekken van erkenningen door partners. Onderwerpen waarop in 2024 verdiepende analyse plaatsvond waren onder meer visserij en gewasbeschermingsmiddelen met focus op handel en advisering over koop en toepassing van de middelen.

2.5 Analyse

In 2024 stonden circa 6 strategische fraude-analyses gepland. Dit kunnen analyse producten zijn ten aanzien van een bepaald thema of fenomeen, of een strategische domeinagenda. In deze meerjarige agenda's worden op basis van analyse en gesprekken per domein de doelen, aanpak en planning vastgesteld en beschreven. Deze meerjarige domeinagenda's moeten richting geven aan inwinning, de selectie van zaken en de inzet van analyse en bestuurlijke signalering. Tevens geven deze agenda's inzicht in de prioritering en samenhang tussen de verschillende producten van de NVWA-IOD. Gelijk aan 2023 kreeg vaststelling van strategische domeinagenda's in 2024 prioriteit.

Strategische fraudeanalyse 'Restpartijen levensmiddelen'

In deze strategische analyse zijn de inzichten uit strafrechtelijke onderzoeken naar fraude met restpartijen van levensmiddelen bij elkaar gebracht en aangevuld met actuele inzichten uit interviews met experts over de keten van de afzet, handel en vernietiging van restpartijen. Uit de analyse blijkt dat een groot aantal handelaren in restpartijen niet voldoet aan de registratieplicht. Omdat zij niet geregistreerd staan bij de NVWA is het complex om effectief toezicht te houden op deze handelaren én op de levensmiddelen die zij verhandelen. Verder blijkt dat er een verwevenheid bestaat tussen de wereld van handelaren en afvalverwerkers en -inzamelaars. Het illegaal verhandelen van restpartijen kan directe voedselveiligheidsrisico's opleveren voor consumenten. Deze analyse is aangeboden aan het Ministerie van VWS.

In 2024 zijn uiteindelijk 4 strategische analyses opgeleverd. Hiertoe behoren onder meer de 3 strategische domeinagenda's voor de domeinen Vis Duurzaamheid, Natuur en Bijzondere Eet- en drinkwaren. Daarnaast is de strategische analyse Restpartijen levensmiddelen opgeleverd. Het streefgetal van 6 strategische analyses is in 2024 niet bereikt vanwege herprioritering van taken als gevolg van o.a. openstaande vacatures binnen de NVWA-IOD.

2.6 Bestuurlijke signaleringen

Van een aantal door de NVWA-IOD uitgevoerde strafrechtelijke onderzoeken wordt een bestuurlijke signalering opgemaakt, met inzichten over knelpunten en/of succesfactoren die uit analyse van afgeronde opsporingsonderzoeken naar voren komen. Doel van deze rapportages is om de impact van het strafrechtelijk onderzoek (verder) te verhogen. De bestuurlijke signaleringen worden afgestemd met het Functioneel Parket en worden ter vaststelling geagendeerd in het reguliere overleg tussen LVVN, VWS, het Functioneel Parket en de NVWA. Deze signaleringen zijn in beginsel bestemd voor de beleidsdepartementen, de toezichtdivisie van de NVWA en soms handhavingspartners. In het handhavingsarrangement 2024 is vastgelegd dat de NVWA-IOD ongeveer 6 bestuurlijke signaleringen per jaar moet opmaken.

In 2024 heeft de NVWA-IOD 5 bestuurlijke signaleringen opgeleverd. Het aantal van 6 is niet gehaald, wegens benodigde herprioritering, en omdat niet ieder afgerond opsporingsonderzoek noopt tot een bestuurlijke signalering. Hiernaast wordt een voorbeeld uitgelicht van een bestuurlijke signalering.

Exportfraude Ghana

In 2024 is een bestuurlijke signalering gedaan over fraude bij de export van kip naar Ghana. Om invoerheffingen te omzeilen werd op papier goedkoop vlees in containers verscheept, terwijl in werkelijkheid duurdere delen vlees werden verscheept. De NVWA-IOD deed onderzoek naar verschillende verdachten die zich hier mee bezig hielden. Deze fraude zal waarschijnlijk niet zomaar stoppen omdat zowel de verkopende als de kopende partij hier financieel veel voordeel uit kan halen. Naar aanleiding van de bestuurlijke signalering worden de buitenlandse douanekanalen officieel geïnformeerd over deze werkwijze, ofwel modus operandi, en ook de ministeries LVVN en VWS zijn op de hoogte gesteld van deze gang van zaken.

2.7 Afpakken

'Afpakken', ofwel weghalen van crimineel vermogen, is een belangrijk en effectief onderdeel van de aanpak en preventie van geld-gedreven criminaliteit. Door criminele geldstromen aan te pakken wordt de overtreder geraakt, daar waar het pijn doet. Daarnaast voorkomt het verstoring in de samenleving, variërend van vormen van onveiligheid tot hogere prijzen voor consumenten en bedrijven. Daarom staat afpakken hoog op de agenda van het OM en de opsporingsdiensten. De NVWA-IOD neemt met de leden van het Platform BOD-en deel aan het landelijk programma ontneming.

Beslagdoelstelling

Alle vier de bijzondere opsporingsdiensten hebben elk een jaarlijkse financiële beslagdoelstelling in euro's met het Functioneel Parket afgesproken. De doelstelling is gebaseerd op de omvang van de betreffende BOD. Dit resulteert voor de NVWA-IOD in een beslagdoelstelling van 6,7 miljoen euro voor 2024. Ieder jaar wordt dit bedrag verhoogd. Het gerealiseerde beslag bedroeg in 2024 **ruim 24 miljoen euro**. Hiermee is de doelstelling voor het beslag ruimschoots bereikt.

In 6 opsporingsonderzoeken bleek beslag relevant en is beslag gelegd; het grootste deel van het beslag komt dit jaar uit 1 opsporingsonderzoek.

Crypto-onderzoek

In 2024 heeft de NVWA-IOD een onderzoek afgerond naar illegale handel in ondermaatse vis. Een bijzondere bijvangst in dit onderzoek was dat het onderzoeksteam – in samenwerking met politie, FIOD en OM – ook een grote som cryptovaluta heeft aangetroffen en in beslag heeft genomen. Het bedrag leek in eerste instantie gering, maar uit nader onderzoek bleek dat een grotere som cryptovaluta aan de verdachte te koppelen was. Uiteindelijk werd beslag gelegd op meer dan een miljoen euro, aangevuld met een boete van een half miljoen. De expertise die collega's hebben opgedaan ten aanzien van cryptovaluta is rechtstreeks toepasbaar in toekomstige onderzoeken. Het lijkt aanmerkelijk dat de NVWA deze modus operandi, het investeren van wederrechtelijk verkregen voordeel in cryptovaluta, in de toekomst (nog) vaker tegen zal gaan komen.

2.8 Media en persbeleid

In het handhavingsarrangement zijn afspraken gemaakt over communicatie. Communicatie is een belangrijk instrument bij een effectieve aanpak van criminaliteit en het tegengaan van maatschappelijke schade daarvan. Niet alleen voor strafrechtelijke onderzoeken, maar ook in specifieke zaken is het van belang om communicatiestrategieën te ontwikkelen rond gezamenlijke informatieproducten, zoals fraudebeelden en strategische fraudeanalyses.

Gekoppeld aan de uitvoering van onderzoeken heeft persvoorlichting in 2024 verschillende persberichten opgesteld. In 2024 waren dit 6 persberichten. Een voorbeeld is het persbericht over een actiedag op 22 augustus 2024, waarbij een vrouw is aangehouden op verdenking van handel in [illegale afslankthee](#). Daarnaast heeft de communicatie-afdeling beelden geschoten bij een actiedag rondom gewasbeschermingsmiddelen. Deze worden gebruikt in een documentaire over de NVWA die in 2025 te zien zal zijn op SBS6. Verder heeft de communicatie-afdeling ook beelden gemaakt van een actiedag over afslankmiddelen. Deze beelden zijn, naast gebruik op de eigen kanalen, gebruikt in het tv-programma Undercover in Nederland van misdaadjournalist [Alberto Stegeman](#).

3 Thema's en prioriteiten

De prioriteiten in het handhavingsarrangement lagen in 2024 bij Voedselveiligheid (§3.1), Natuur & Milieu (§3.2) en Dierenwelzijn (§3.3). Naast Voedselveiligheid is er extra aandacht voor Productveiligheid en in het bijzonder voor de uitvoering van de Warenwet Attractie- en Speeltoestellen (§3.4). Dit laatste geldt in geval van ernstige of dodelijke ongevallen. Bij een dergelijk ongeval wordt altijd onderzoek gedaan om de oorzaak van het ongeluk te achterhalen.

3.1 Voedselveiligheid

Een groot deel van de onderzoeken die de NVWA-IOD uitvoert, vallen onder het publieke belang van Voedselveiligheid. In 2024 leverde de NVWA-IOD 9 onderzoeken in die raakten aan het publiek belang Voedselveiligheid. Sommige van deze dossiers zagen naast Voedselveiligheid ook op andere publieke belangen van de NVWA. De dossiers over Voedselveiligheid betroffen onder meer de illegale handel in vis en schelpdieren, het overschrijden van toxische stoffen in kruiden en het verhandelen van illegale, potentie verhogende, producten en afslankmiddelen. Daarnaast rondde de NVWA-IOD 2 rechtshulpverzoeken af met een voedselveiligheidscomponent.

Verhandelen kruiden met toxische stof

Samen met Inspectie heeft de NVWA-IOD ingegrepen bij twee bedrijven die kruiden met te hoge waarden van een toxische stof verhandelden. Kruiden met te hoge waarden aan toxische stoffen vormen een risico voor de volksgezondheid indien deze producten toch op de markt komen. We zien in dit soort zaken soms dat bedrijven wel melden, maar vervolgens proberen de NVWA van vervalste informatie te voorzien om de 'probleempartijen' zo klein mogelijk te houden. Onveilige partijen kunnen zo toch de handel in worden gebracht en geld opleveren voor de handelaar. Door snel handelen en de samenwerking tussen Inspectie en de NVWA-IOD heeft de NVWA dit in deze casus doorzien en kon er bestuursrechtelijk worden opgetreden. De bedrijven zijn onder verscherpt toezicht geplaatst en voor de partijen kruiden waarvan de veiligheid niet aangetoond kon worden, is een vernietigingsbesluit genomen. Bovendien ligt de zaak bij het FP voor een mogelijke strafrechtelijke sanctie.

Het vervalsen van informatie om 'probleempartijen' uit beeld te houden is een handelswijze die ook geregeld terugkwam in de geanalyseerde onderzoeken uit de eerder benoemde Strategische fraude analyse 'Restpartijen levensmiddelen'. Fraude met kruiden en specerijen is geen nieuw fenomeen voor de NVWA-IOD. In 2021 werden ruim 300.000 kruidenpotjes door verschillende handelaren op de markt gedumpt die vanwege glasscherven in de potjes vernietigd hadden moeten worden. Na een opsporingsonderzoek van de NVWA-IOD werden gevangenisstraffen en geldboetes opgelegd. In navolging van dit onderzoek is een artikel verschenen op het platform VMT met tips voor voedselproducenten. Tips om te voorkomen dat opportunistische handelaren ongeschikte producten van deze producenten alsnog op de markt brengen.

3.2 Natuur en Milieu

De NVWA-IOD rondde in 2024 3 onderzoeken af over verschillende vormen van fraude binnen het publiek belang Natuur en Milieu. De opsporingsonderzoeken richtten zich onder meer op strafbare feiten rond de illegale vangst van vis en schelpdieren.

Illegaal vangen en verhandelen tapijtschelpen

In 2024 hebben zowel de Inspectie, in samenwerking met het FEK, als de NVWA-IOD, onderzoeken afgerond op het gebied van het illegaal vangen en verhandelen van tapijtschelpen. Middels een nachtelijke actiedag zijn de stropers in 2023 op heterdaad betrapt. Het illegaal, in dit geval in een natuurgebied, vangen van tapijtschelpen vormt een groot risico voor de biodiversiteit. Het vervolgens op de markt brengen van deze tapijtschelpen zonder deugdelijke traceringsgegevens kan daarnaast ook nog een voedselveiligheidsrisico vormen.

In 2024 hebben de verschillende verdachten strafbeschikkingen en werkstraffen opgelegd gekregen. Naast de strafrechtelijke afdoeningen heeft de NVWA-IOD ook alternatieve interventies toegepast. Zo heeft de NVWA-IOD de Belgische autoriteiten ingelicht, waarna een Belgische supermarktketen alle illegaal gevangen tapijtschelpen uit de handel heeft gehaald. Vervolgens heeft de supermarktketen een audit uit laten voeren op al hun visproducten met een MSC-keurmerk. Daarnaast heeft de NVWA ook informatie gedeeld met vergunning- en hypotheekverstrekkers van de verdachten en hen op de hoogte gesteld van de feiten. Deze onderzoeken zijn een mooi voorbeeld van een effectieve interventiemix, waarmee de impact van de onderzoeken kan worden gemaximaliseerd.

3.3 Dierenwelzijn

In 2024 heeft de NVWA-IOD 3 onderzoeken en 2 rechtshulpverzoeken afgerond op de domeinen dierenwelzijn. Zo zijn in 2024 2 opsporingsonderzoeken afgerond die zagen op de import van honden met valse analyserapporten. Een ander onderzoek zag op de mishandeling van runderen op een verzamelplaats.

3.4 Attracties- en speeltoestellen

De NVWA doet strafrechtelijk onderzoek naar de oorzaak van ongevallen met attractie- en speeltoestellen als deze ongelukken een dodelijke afloop hebben of als deze ernstig letsel veroorzaakt hebben. In 2024 deed de Inspectie onderzoek in een FEK-onderzoek naar een [ongeval bij de Zwarte Cross](#). De NVWA-IOD leverde daarbij expertise.

4 Afdoeningen Functioneel Parket

In deze paragraaf wordt stilgestaan bij de resultaatafspraken van het Functioneel Parket (FP) over 2024 die zijn vastgelegd in het Handhavingsarrangement-2024 van de NVWA, het FP en de ministeries van LVVN en VWS. Het FP deelt in deze paragraaf zelf zijn gegevens over 2024 en licht deze toe. Hiermee wordt het transparant waar we gezamenlijk aan werken en waarop we kunnen bijsturen.

De resultaatafspraken uit het Handhavingsarrangement betreffen afdoeningen die in 2024 zijn geregistreerd en waarin het FP een straf heeft opgelegd of tot een sepot is gekomen, dan wel waarin een rechtbank uitspraak heeft gedaan. De dossiers van deze zaken zijn vaak al in eerdere jaren ingeleverd door de opsporingsteams of boa's van de NVWA. De complexiteit en omvang van een strafrechtelijk onderzoek, de duur van de regiefase bij de rechter-commissaris, maar ook de beschikbare zittingscapaciteit bij de rechtbank, zijn van invloed op het uiteindelijke moment van afdoening.

4.1 Algemeen

In dit jaarverslag is uitgegaan van 'geregistreerde parketnummers'. In 1 strafrechtelijk onderzoek kunnen meerdere parketnummers zijn geregistreerd; 1 parketnummer betekent 1 verdachte. Dit kan een natuurlijk persoon of een rechtspersoon zijn. Binnen onderzoeken komt het regelmatig voor dat bij verschillende verdachten (ieder met een eigen parketnummer) verschillende vervolgingsbeslissingen worden genomen. Bijvoorbeeld wanneer zowel de natuurlijke persoon, als de rechtspersoon wordt meegenomen als verdachte en op een later moment wordt besloten om één van de twee te seponeren en de ander te vervolgen.

Als wordt beslist dat een verdachte terecht moet staan voor een strafbaar feit, kan deze worden gedagvaard om voor de rechter te verschijnen. Op het parketnummer dat aan deze verdachte is gekoppeld, wordt de beslissing 'dagvaard' genomen. Een strafzaak kan ook buitengerechtelijk worden afgedaan. Dit kan met een OM-strafbeschikking of een transactie. Tot slot kan een strafzaak worden geseponeerd.

Bij het seponeren van een strafzaak wordt onderscheid gemaakt tussen een technisch sepot en een beleidssepot. Indien op grond van het onderzoek geconcludeerd moet worden dat niet vervolgd kan worden of een vervolging niet haalbaar is dan wordt geseponeerd met een technisch sepot. Indien een vervolging wel mogelijk is maar op gronden aan het algemeen belang ontleend onwenselijk is, dan wordt een beleidssepot toegepast.

Een deel van de technische sepots betreft een sepot vanwege onvoldoende bewijs. Deze sepots hebben vaak betrekking op parketnummers die onderdeel uitmaken van een groter strafrechtelijk onderzoek, waarin meerdere parketnummers zijn geregistreerd. Dat wil zeggen: meerdere (rechts)personen als verdachte zijn aangemerkt. Een verklaring hiervoor is dat de aanvankelijke inschatting wie verdachte is bij de start van een onderzoek lopende het onderzoek kan veranderen, waardoor het niet langer opportuun is die (rechts)persoon te vervolgen. Van belang is dat veelal in onderzoeken waarin ten aanzien van één of meer verdachten tot sepot is overgaan, medeverdachten wél worden vervolgd. Het onderzoek tegen deze medeverdachten loopt bijvoorbeeld nog of heeft geleid tot een strafoplegging.

4.2 Prioriteiten van het College van procureurs-generaal

Het FP volgt voor de periode 2023 tot en met 2026 de door het College van procureurs-generaal vastgestelde prioriteiten door daar FP-doelen aan te koppelen. Dat betekent dat het FP beoogt minder afhankelijk te worden van de zittingscapaciteit bij de rechtspraak, door meer onderzoeken buitengerechtelijk af te doen bijvoorbeeld via het opleggen van OM-strafbeschikkingen. Daarnaast wil het FP de voorraden beheersbaar krijgen en houden door onder andere het maken van scherpere keuzes bij het selecteren en prioriteren van strafrechtelijke onderzoeken. Dit moet leiden tot effectievere afdoeningen met kwalitatief betere dossiers en een verlaging van het sepotpercentage.

In algemene zin zullen tijdens het wegwerken van voorraden door het FP de doorlooptijden overigens omhoog gaan: oudere zaken hebben ieder immers een lange doorlooptijd. Voor de NVWA zaken is dit wegwerken van voorraden al eerder in gang gezet. De focus op het wegwerken van oude zaken binnen het FP maakt ook dat er minder capaciteit is voor de verwerking van actuele zaken, waardoor de doorlooptijden van die zaken ook oploopt. Dit wordt nog eens versterkt doordat er in 2024 sprake was van vacatures / personele onderbezetting en er minder beoordelingscapaciteit was. Verder heeft in algemene zin het wegwerken van oude voorraden en het daardoor vaak ook herbeoordelen van zaken tot gevolg dat er meer wordt geseponeerd, bijvoorbeeld omdat de feiten (te) lang geleden zijn gepleegd.

4.3 Resultaten

Instroom aantal verdachte (rechts) personen:

Het totaal aantal parketnummers dat in 2024 door inzet van de NVWA (NVWA-IOD onderzoeken en processen-verbaal van boa's van de NVWA) is aangeleverd bij het FP en door het FP geregistreerd, bedraagt 587. Ten opzichte van 2023 is dit een daling van ruim 16% (118 parketnummers). De daling betrof vooral de zogenaamde reguliere zaken. Standaard processenverbaal/reguliere zaken zijn relatief 'compacte' strafdossiers waarin (nagenoeg) geen bijzondere opsporingsbevoegdheden zijn toegepast.

Uitstroom aantal verdachte (rechts) personen, OM-afdoening en eindvonnis ZM:

In 2024 zijn er in totaal 636 parketnummers uitgestroomd. Met uitstroom wordt bedoeld dat een parketnummer via een OM-afdoening definitief is afgedaan (dagvaarden valt hier niet onder) of dat een parketnummer via de rechter is afgedaan. Ten opzichte van 2023 is dit een stijging van rond de 9% (51 parketnummers) en zijn er dus meer zaken afgedaan.

Aantal verdachte (rechts)personen in onderzoeken door het FP beoordeeld:

In het jaar 2024 heeft het FP in totaal 680 parketnummers beoordeeld. Onderstaande tabel toont het aantal FP-beoordelingen in 2024.

Figuur 3: Afdoening door het Functioneel Parket

Wijze van afdoening	Aantal parketnummers*
Dagvaarden	204
OM-strafbeschikking	204
Transactie	41
Voorwaardelijk sepot	19
Onvoorwaardelijk sepot	187
Administratief beëindigd	25
Eindtotaal	680

* NVWA-IOD onderzoeken en processen-verbaal van boa's van de NVWA

Aantal eindvonnissen rechter:

De rechter heeft in 2024 in totaal 160 eindvonnissen opgelegd, waarvan:

- 116 met een strafoplegging;
- 20 vrijspraak;
- 12 schuldverklaring zonder strafoplegging;
- 9 Openbaar Ministerie niet ontvankelijk;
- 2 Ontslag van alle rechtsvervolging en
- 1 Niet ontvankelijk in verzet tegen strafbeschikking.

Interventiepercentage:

Van de totale uitstroom OM/FP en afdoeningen door de Zittende Magistratuur (ZM) (de rechtbanken en gerechtshoven) heeft ca. 70% van de parketnummers geleid tot een strafrechtelijke interventie. Het gewenste interventiepercentage ligt op 81%. Het interventiepercentage geeft kortgezegd aan hoeveel procent van de bij het OM ingestroomde zaken met een geslaagde, strafrechtelijke interventie zijn afgedaan.

Het onvoorwaardelijke sepotpercentage:

Het onvoorwaardelijk sepotpercentage van het totaal aantal beoordeelde verdachten (parketnummers) over 2024 is 27,5%. Dit is een stijging ten opzichte van 2023, toen lag het onvoorwaardelijk sepotpercentage op 24%. Deze 27,5% is hoger dan de doelstelling van (maximaal) 19%. Nogmaals: het seponeren van een parketnummer wil dus niet automatisch zeggen dat een heel onderzoek wordt geseponeerd, maar dat vervolging tegen een individuele verdachte niet wordt doorgezet.

Jaarverslag 2024 NVWA-IOD

April 2025

Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit
Inlichtingen en Opsporingsdienst (IOD)

Klantcontactcentrum NVWA, 0900-0388
info@nvwa.nl

Signalen van mogelijke fraude kunnen worden gemeld bij de NVWA-IOD.
De NVWA-IOD-Infodesk is bereikbaar via het nummer **088-2230030** of
via e-mail: infodesk.iod@nvwa.nl.

Anoniem melden van fraude is ook mogelijk via het Team Criminele Inlichtingen (TCI).
Het TCI is 24 uur bereikbaar via nummer 06-13449477.